



DET JORDBRUGSVIDENSKABELIGE FAKULTET
AARHUS UNIVERSITET

Justitsministeriet

Att. Eddie Omar Rosenberg Khawaja

Vedrørende permanent adgang til vand

Fakultetssekretariat -
administration

Susanne
Elmholt

Koordinator for DJF's
myndighedsrådgivning

Dato: 09.07.2009

Dir.: 89991858
E-mail:
susanne.elmholt@agrsci.dk

Afs. CVR-nr.: 31119103

Side 1/2

På foranledning af Justitsministeriet (telefonisk henvendelse fra Eddie Omar Rosenberg Khawaja, juni 2009) gives hermed en vurdering af i hvilket omfang igangværende forskning ved Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF), Aarhus Universitet, kan bidrage med øget viden om søers drikkeadfærd med særligt fokus på udesøers behov for vand i perioder med frost. Desuden gives en vurdering af de økonomiske omkostninger ved at iværksætte forskning, der yderligere belyser problemstillingen, samt af tidsperspektivet i forbindelse med en sådan forskningsindsats.

Igangværende forskning ved DJF belyser døgnrytmen i drikkeadfærd hos løsgående og fikserede, færende og diegivende søer i indendørs systemer. De foreløbige erfaringer fra undersøgelserne viser, at rytmen i vandoptagelsen ændrer sig i løbet af fare- og diegivningsperioden, samt at søer også drikker om natten i redebygningsfasen og omkring faring. Undersøgelsens primære sigte er at danne grundlag for varslingsystemer for faring. Hvis der er behov for det, kan resultaterne dog også opgøres med henblik på belysning af drikkeaktivitetens variation. De første resultater fra undersøgelsen og en sådan opgørelse kan i givet fald forventes at foreligge i oktober 2009. Det vil dreje sig om første forsøgsdel med de løsgående søer. Omkring marts 2010 vil der foreligge yderligere resultater for både løsgående og fikserede søer.

Drikkeadfærden afspejler søernes behov for væske, men kan også være overspringshandlinger eller omdirigeret adfærd grundet frustration. Drikkeadfærden vil derfor både være påvirket af væskebehovet, der er bestemt af temperatur, aktivitetsniveau, fysiologisk stadie (f.eks. laktation), og af miljøforhold.

Ved miljøforhold forstås f.eks. afstand til drikkevand, eventuelle alternative væskesourcer (f.eks. dug), miljøberigelse, pladstildeling, lysforhold, enkelttopstaldning eller opstaldning med artsfæller. Flere af disse forhold er væsentligt



anderledes for udesøer end for indesøer og vil desuden variere hen over året for udesøer.

Derfor kan viden fra kortlægning af indegående søers drikkeadfærd ikke direkte overføres til udesøer. Den igangværende forskning i indendørs systemer bidrager imidlertid til belysning af problemstillingen ved at udvikle metoder og opgørelsesprogrammer til undersøgelser af denne karakter.

Vurdering af udesøers behov for adgang til vand bør derfor baseres på en kortlægning af drikkeadfærden hos færende og diegivende udesøer og disses grise, idet dyr i disse stadier må forventes at have det største væskebehov. Døgnundersøgelser af drikkeaktiviteten ville gennemføres i forlængelse af kommende forskningsaktiviteter ved DJF i besætninger med udesøer. Dette vil give mulighed for at udnytte allerede indsamlede grundoplysninger om besætningsforhold og drift og vil muliggøre start af en undersøgelse af drikkeadfærd i januar 2010. Det er vores skøn, at en sådan undersøgelse af drikkeadfærd bør omfatte individuel registrering af al aktivitet ved drikketruget i 3 udendørs farefolde i hver af 6 besætninger hen over 2 år, for at kunne klarlægge sammenhængen mellem drikkeadfærd og klima, lysforhold, eventuelle sundhedsproblemer, fælles versus individuelle farefolde og andre besætningskarakteristika. En sådan undersøgelse vil kunne påbegyndes i januar 2010 og vil indebære en udgift på ca. 2.9 mill. kr. ved udnyttelse af igangværende og kommende aktiviteter ved DJF. Undersøgelsen vil give en god baggrund for at vurdere udesøers behov for permanent adgang til vand set i forhold til driftsformen.

På vegne af temakoordinator for husdyr, seniorforsker Karin Hjelholt Jensen, der har forestået besvarelsen,

med venlig hilsen
Susanne Elmholt
Koordinator for DJF's myndighedsrådgivning